

Olavi Saarelainen
Puhe Kansanedustaja
Pekka Saarelaisen haudalla
27.6.2015

Hyvät ystävät!

Tämä on hyvin erikoinen tilaisuus. Olemme täällä Mähkön hautausmaalla saattamassa päätökseen asiaa, joka juontaa juurensa 1930 luvulle, suureen pula-aikaan. Uusklassisen taloustieteen mukaan lama johtui paljolti protektionismin, verotuksen ja sääntelyn kiristämisestä ja tehottoman julkisen talouden kasvattamisesta. Miten nuo termit tuntuvatkaan tutuilta tämän päivän Suomessa.

Tuo globaali talouslama vaikutti myös kolilaisten elämään. Ihmiset eivät pystyneet maksamaan lainojaan, ja niinpä Pekka Saarelainen monien kolilaisten lainojen takaajana joutui maksumieheksi. Tämä johti Pekan oman talouden konkurssiin, jossa myytiin Pekan oma kotitila pakkohuutokaupalla. Pekka joutui vanhoilla päivillään vanhainkotiin ja myös hänen lastensa kohtalo muodostui onnettomaksi. Pekan pitkäaikainen kansanedustajan ura jäi tyystin unohduksiin.

Kun Pekka Saarelainen kuoli 16.5.1933, hänet unohdettiin ja haudattiin hiljaisuudessa, eikä hänen haudalleen ilmestynyt hautakiveä muistuttamaan hänestä ja hänen elämäntyöstään. Voimme huomata, miten katoavaista ihmisen elämä saattaa olla. Kun vanhuus tulee, ihminen menettää arvonsa yhteiskunnan jäsenenä ja hänestä tulee yhteiskunnallisten toimenpiteiden objekti ja rasite yhteiskunnalle.

Elämän kunnioittamiseen kuuluu kuitenkin kyky arvostaa elettyä elämää vielä kuoleman jälkeenkin. Kunnioittava ja arvostava suhtautuminen elämään tarkoittaa sitä, että muistamme ihmisen työtä, hänen elämänsä ja toimintaansa meidän joukossamme ja sitä, että hän yksinkertaisesti oli yksi meistä.

Miten Kansanedustaja Pekka Saarelaisen elämä ja hänen elämäntyönsä saattoikin jäädä niin vähälle huomiolle? Yhteiskunta haluaa nostaa jotkut merkkimiehet kansakunnan kaapin päälle, mutta ne ovat yleensä harvinaisia poikkeustapauksia. Näyttää siltä, että me emme osaa arvostaa omassa keskuudessamme ja lähiympäristössämme toimivien ihmisten elämää ja työtä. Kun ihminen kuolee, häntä ei yksinkertaisesti enää ole. Hän elää kuitenkin edelleen ihmisten muistoissa. Ja hänen työnsä jää jälkipolvien hyväksi, meidän kaikkien parhaaksi.

Pekka Saarelaista ei arvostettu aikanaan kansakunnan merkkimiehenä. Mutta hän oli oman kotiseutunsa merkkimies. Hän toimi monin tavoin Kolin alueen, Pielisjärven pitäjän ja myös Pohjois-Karjalan elinehtojen parantamiseksi. Hän otti vastuuta Kolin alueen ihmisten elämästä mm. takaamalla heidän lainojaan.

Kolin kyläyhteisössä hän oli keskeinen toimija. Hänen aloitteestaan kylälle perustettiin ensimmäinen koulu ja se sijoitettiin Pekan kotitaloon. Pekka Saarelainen toimi Pielisjärven Kolin osuuskassan, lainajvästön ja kirjaston hoitajana. Kunnallishallinnossa hän toimi lautamiehenä sekä valtuuston ja kunnallislautakunnan jäsenenä.

Pekka Saarelainen toimi aktiivisesti kansanedustajana jo autonomian aikaisessa eduskunnassa ja jatkoi kansanedustajan työtä 1930 luvulle asti. Hän käytti ahkerasti puheenvuoroja ja puolusti demokraattisia ja humaaneja arvoja. Mielestäni tuon ajan kansanedustajat olivat niitä suomalaisen yhteiskunnan rakentajia, joille meidän on syytä olla kiitollisia. He olivat luomassa sitä suomalaista yhteiskuntaa, josta aikaa myöten kehittyi nykyinen hyvinvointiyhteiskunta.

Pekka Saarelaisen elämäntyötä Suomen eduskunnan historian alkuaikoina ei voida unohtaa. On aivan hämmästyttävää, että tuosta elämäntyöstä ei ole ollut muistuttamassa edes hautakiveä hänen haudallaan.

Saarelaisten Sukuseura yhdessä Kolin Kotiseutuyhdistyksen kanssa on ottanut asiakseen tämän hautakiven hankkimisen. Sukuseura haluaa kunnioittaa näin tämän valtiopäivämiehen pioneerityötä suomalaisen yhteiskunnan rakentamisessa.

Meitä on täällä monta, joille Pekka Saarelainen oli melko läheistä sukua. Hän oli minun isoisäni serkku, minkä vuoksi pidän kunnia-asiana olla täällä hänen hautansa äärellä pystyttämässä tätä komeaa hautakiveä.

Lepää rauhassa Pekka Saarelainen! Jälkipolvet muistavat sinua ja sinun elämäntyötäsi itsenäisen Suomen hyväksi.